

saada (praukessi, lõhekesi ic. saada). Nende lähetestest läbi võiwad teikesed, millionite laupa õhus elutsevad mäde- demise seente iduksed, nagu ballitus, munasse tungida ja seal oma häävitamise tööd algada. Muna- loore loomulikude auakeste (porus) läbi ei nähta need tahjulised taimeiduksed mitte sisse saama, sed et nii olka- testel omad luugid on, f. o. paroi õbu niiskuse juures paisuwood auakeste seina jaud ülesse ja katavad õone tinni. Reedetud ja hauutud muna sisse ei tungi wesi mitte, sed et muna enese seest wist übt õlilist wedeliku tuleb, mis loore auakesed tinni matab. Mäda muna juures näeme, et foor alles tugewa surumise eht lõömise juures vlabivatates latkeb ja gaasisti ning mädant sisu wälja purtskab. Siin piame ja selle isearalduse peale waatama, kudas muna rebu munetud linnu munas seisab. Rebu on vilwes naqu põbme padija ees warjul; ja et vilw mitte torraaa eht mitte kergete soovia eht külma läbi ei lase, sellepärast on rebu fa kaitstud. Munarebu mõles- matest fulgedest läbavad nõõrimoodi sidemed muna nüri ja teroma otsa poole funni vilwe pinnani, kus nende otsad tinni on; nende wabel on rebu tinni. Need keerulised paekatesed sündisvad tupeteel rebu edasi weeremise läbi ja hoiajad lui sõetesed rebu vilwe keskel tinni. Iga kord, üksdik saa meie rebu üksi eht ühes vilvega foore seest wette walame, võõrab rebu, naau latki lõödud mu- nassis, oma idutäpise (Reimscheibe) ülesse poole. Min- nises munas ujub see idutäpise fa issa, üksi õhukese munawalge latte oll, foore läbedal, kus ta õhuwoolustega ker- gemalt kollu saab. See on tuleva looma saamise lobta wäga tarvilis nõuudmine. See osi saab meile selgemaks, lui meie feedetud muna rebu nuaga läbi läkitame. Kesk muna rebu on vudelise nõau walge munasüda, mis kollasest rebust rassem on; selle vudeli nõau muna suda- metese õone wälimise otsa veal seisabgi nõnda nimetatud idupleslike. See idupleslike ujub rebu pinnal ja võõrab end issa finna poole, kust õhku ja walgust tuleb. Ilma wal-

guseta, õhuta, niiskuseta ja joojujeda ei edene aga tussili ega leegi eleuawaldav liitumine, elu ise.

Juist see idutäpise on munas see lõige tähtsam jagu, sed tema läes ja tema päralt on terve muna tulevit. Selle täpise sees uinuwad imelises saladuses need jõuud, mis tarvilije soojuse juures tana poja tõmale riowad. Rõid teised munajaud et ole muud midagi, kui selle täpi- lese läti, toidu ait ja warjajad. Kostane rebu on see toidu wara, mida Looja noorele sündiwalale linnutesele muna sisse paigutanud, et ta sellest sent end toita wõits, funni ta foore seeji wälja tuleb ja siis, kas tui pesaist, wan- matesi mõni aeg reideitud jaab eht tui pesast otse wälja pugeja, ise toitu püüdma hattab. Sellepärast on looduse uurijad ta kolla sele rebule toidurebu, aga idutäpisele sünnitaja rebu nimels pannud. Ka muna pilwei on oma fairisssemise ameti törval veel noore linnutese toitmise lobus. Isearanis tähtis on muna pitw oma weerilusse pärast, mida saajale loomatesele tarvis on, tundma tema ümber ja foore all olew naht ja foore ise kui taatsewad seinad ja muna tühitoht sell torral õhu ait on, kus foore auakesed ajuti tinni minema juhtusivad. Sellest õhu- aidatesest hingab lind omal eßimesel elu ajal tarviliist õhku sisse, kui tall juba kopsud sündinud on ja enne kui ta omast kambrikesest wälja tuleb.

Loodame, et Kasulise Kalendri lugejad niisugust loo- dus-teadlisti lirjeldusi hea meelega wasiu wõtawad ja lu- bame sellepärast tulewa aastases Kalendri sabas, kui Jumal elu ja terwist tingib, sarnastele seletustele enam ruumi anda. Looja tööd on imelitud ning selged; nende tundina õppimine on iga mõisttusu inimese lobus ja nende tund- mine saadab meile igal sammul laju.

S. Kaakmann'i raamatupoes Tartus

müüakse lätsisugused walmulikud raamatud, kooli- ja juturamaatud ning näitemängud kui fa leud pudiraamatud lõigeodawama hinnaga. Kõs tellimise juures roha übie jaadab, kellel jaatavad tellitud raamatud ilma tulua põdigla koju läbitud.